

2. 27 українських університетів мають кодекси честі студента або його аналоги, 23 – етичні кодекси викладача або його аналоги у відкритому доступі, – дослідження МОН. *МОН України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2016-08-09-doslidzhennya-27-ukrayinskix-universitetiv-mayut-koдекси>

3. Порівняльний звіт за опитуваннями 2016 і 2018 років в університетах-учасниках Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні. URL: http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/porivnjaj_nyj_zvit_idhu_2016_2018.pdf

4. ChatGPT, the revolutionary invention influencing life at UR. *The Collegian*. 2023. January 19. URL: <https://www.thecollegianur.com/article/2023/01/chatgpt-the-revolutionary-invention-influencing-life-at-ur>; Honor Council limits use of ChatGPT. *The Rice Thresher*. 2023. April 18. URL: <https://www.ricethresher.org/article/2023/04/honor-council-limits-use-of-chatgpt>

5. Generative AI Policy Guidance. *Stanford University. Office of Community Standards*. 2023. February 16. URL: <https://communitystandards.stanford.edu/generative-ai-policy-guidance>

6. AI Committee. *UNC Office of the Provost*. URL: <https://provost.unc.edu/committees/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-64>

ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВІДКРИТОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Дружкова І. С.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Сучасний потік наукової інформації все більше і більше проявляє проблеми пов'язані з відкритими та закритими суспільствами. У більш відкритому суспільстві зазвичай громадяни мають практично вільний доступ до знань і інформації. Інформація як основа інновацій стає широко доступна через відкриті джерела, веб-ресурси, бібліотеки тощо. Сучасне українське суспільство є прикладом формування відкритого суспільства [1].

А ось щодо закритих суспільств, то для них більш характерні різноманітні обмеження доступу до певних знань та інформації, контролюючи засоби масової інформації та інші ресурси. Прикладом є країна-агресор РФ. Тому відкритість наукової інформації є одним з наскрізних питань побудови максимально відкритого суспільства. Хоча звичайно, що отримати ідеально відкрите суспільство не можливо, з багатьох причин, втому числі через безпекові питання. Однак можна говорити про необхідність існування відкритої науки.

Відкрита наука відіграє все більш важливу роль в сучасному відкритому суспільстві, сприяючи вільному обміну знань та підвищенню доступу до наукової інформації. Важливим аспектом існування відкритої науки є розробка, впровадження та засвоєння суспільством етичних норм пов'язаних з доброчесністю та стандартами у наукових дослідженнях [2].

Одним з основних аспектів відкритої науки є доступність і публічність відкритість даних, результатів досліджень та публікацій. Це сприяє перевірці та взаємообміну досліджень, що є важливою частиною академічної доброчесності [1].

З появою все нових інноваційних технологій на основі штучного інтелекту питання академічної доброчесності не просто залишається надалі гостроактуальним, а стає вкрай важливою етичною проблемою, оскільки жодне законодавство не встигає за розвитком сучасної техніки і технології.

Більшість з нас щоденно взаємодіє зі штучним інтелектом. Прикладами ШІ можуть бути пошукові системи, такі як Google, генерація схожих картинок, рекомендації в соціальних мережах, а також функції розпізнавання обличчя та відбитків пальців на смартфонах. Проте, зараз ШІ все більше використовується в освітній сфері.

Інновації в області штучного інтелекту впливають на різні аспекти життя людини, зокрема на освітній сектор. Особливо це актуально в період повного переходу до дистанційного навчання, коли більшість навчальних закладів працює в онлайн-режимі, і контроль за науковою діяльністю студентів є менш суворим. Тому GPT-чат, розроблений OpenAI, став потужним інструментом, який може використовуватися для різних цілей, включаючи навчання. Він може сприяти студентам у підготовці до занять, написанні робіт та виконанні наукових досліджень. Проте важливою проблемою стає питання наскільки використовувати GPT-чат є відповідальним і чи відбувається воно з урахуванням академічної доброчесності.

Академічна доброчесність охоплює ряд принципів та правил, які регулюють діяльність всіх учасників освітнього процесу. Вона включає

в себе повагу до інтелектуальної власності, чесність та об'єктивність у навчанні та науковій діяльності, дотримання правил академічної етики, недопущення плагіату, коректне цитування джерел та інші аспекти [6].

Штучний інтелект вже присутній у сфері освіти та науки, але поява інструменту, такого як GPT-чат, викликає питання про академічну доброчесність серед учасників освітнього процесу. Доцільно розрізняти між легітимним і маніпулятивним використанням чату.

GPT-чат може бути корисним для студентів та викладачів, але важливо враховувати обмеження та перевіряти інформацію, яку він надає. Використання чату повинно бути обговореним з огляду на надання якісної освіти та дотримання стандартів академічної доброчесності.

Список посилань

1. Holden O. L., Norris M. E., Kuhlmeier V. A. Academic Integrity in Online Assessment: A Research Review. *Frontiers in Education*. Frontiers Media S.A. 2021, July 14. URL: <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.639814> <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2021.639814/full> (дата звернення 23.06.2023) doi.org/10.3389/feduc.2021.639814

2. Артюхов А. Академічна доброчесність та наука : спільний рух чи різні шляхи? Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 19–30. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29677> (дата звернення 23.09.2023)

3. Колесніков, А. Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 122–128.

4. Тицька Яна. Академічна доброчесність» та «академічна відповідальність» у забезпеченні якості освіти. *Підприємництво, господарство і право* 11 (2018): 192–195.

5. Ульянова Г. О. Академічна доброчесність як основа академічного успіху *Правова позиція*, № 4 (37), 2022. С. 98–103.

6. Хмарський В. Academic integrity в США: кілька спостережень 2015 року. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. С. 53–92. URL: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення 23.09.2023)